

УДК 378.046-021.64/616-006.6

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ОНКОЛОГІЇ НА ДОДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ

Б. І. Шумко, Л. Я. Федонюк*, І. О. Малишевський

Буковинський державний медичний університет (м. Чернівці),

**ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України”*

PROBLEMATIC ISSUES PREPARE STUDENTS FOR CREDIT-MODULAR SYSTEM OF TEACHING PROCESS ORGANISATION IN ONCOLOGY ON UNDERGRADUATE STAGE

B. I. Shumko, L. Ya. Fedonyuk*, I. O. Malyshevskiy

Bukovyna State Medical University (Chernivtsi),

**SHEI “Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky of MPH of Ukraine”*

У Буковинському державному медичному університеті з 2009–2010 навчального року викладання онкології на кафедрі почали проводити за новою навчальною програмою “Онкологія” для студентів вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації (спеціальність “Лікувальна справа”, “Педіатрія”, “Медико-профілактична справа”), затвердженою МОЗ України, Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти від 17 червня 2008 року. У статті автори висвітлюють проблеми, які виникають при вивченні онкології за кредитно-модульною системою на додипломному етапі.

Teaching oncology at the Department of Oncology and Radiology at Bukovynian State Medical University was conducted according to the new curriculum “Oncology” for medical colleges, III-IV levels of accreditation (specialities: specialists, pediatrics), approved by Health Care Ministry of Ukraine, and Main Methodological Centre for Higher Medical Education in 2009-2010 academic year. The paper focuses on the role of independent student’s work while studying oncology at the Department of Medicine according to credit-modular system on undergraduate stage.

Вступ. Сучасний інформаційний “вибух” в науково-освітньому просторі диктує свої умови для зміни технології навчання. Виникає необхідність якісної підготовки нового покоління викладацького складу з новим мисленням та новими підходами до організації навчального процесу, які ґрунтуються на досвіді кращих традицій української вищої школи у поєднанні з використанням новітніх технологій і досвіду країн Європи.

Тому аналіз проблем, які виникають при підготовці студентів за кредитно-модульною системою організації навчального процесу КМСОНП з онкології на додипломному етапі, допоможе нам усвідомити здобутки і врахувати помилки цього педагогічного експерименту.

Основна частина. Головними цілями реформування медичної освіти є підготовка лікарів та медичних працівників, які за професійними якостями будуть відповідати світовим стандартам, та зможуть ефективно працювати в умовах ринкових відносин. Нові навчальні методи сучасних освітніх перетворень спрямовані на набуття відмінних клінічних навичок, вміння

вирішувати проблемні випадки, здатність працювати самостійно та в команді, критично підходити до нової інформації. Згодом через декілька років, маючи вже певний досвід викладання у рамках Болонського процесу, можна вказати на деякі проблеми, які виникають на додипломному етапі викладання предмета.

Однією з основних проблем є те, що широкий загал існуючих фундаментальних джерел з питань онкології є здебільшого застарілим, а система підготовки майбутніх лікарів за новими європейськими вимогами потребує суттєвого оновлення навчальної літератури. Беручи до уваги наведені факти, автори створили навчально-методичний посібник “Онкологія”, який рекомендований Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України як навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації. Викладений матеріал у посібнику відрізняється методологічною спрямованістю, об’єктивністю, адаптованістю до вимог робочої навчальної програми і викликає зацікавленість у читача. Навчально-методичний посібник

© Б. І. Шумко, Л. Я. Федонюк, І. О. Малишевський

складається з методичних вказівок для самостійної підготовки студентів до практичних занять, де викладено основний матеріал практичних занять з визначенням актуальності теми, навчальної мети, коротким змістом матеріалу, питаннями, тестовими завданнями, клінічними ситуаційними задачами для самоконтролю та засвоєнням кожної з цих тем, й еталонами правильних відповідей до них, списком основної та додаткової літератури, методичними рекомендаціями щодо курації онкологічних хворих. У кінці посібника наведений тематичний план лекцій, практичних занять, види самостійної роботи та її контроль, перелік питань, які студент повин знати для успішного складання підсумкового модульного контролю з модуля “Онкологія”.

Наступною проблемою при організації вивчення онкології за КМСОНП є запровадження бально-рейтингової системи оцінки знань студентів і кредитно-модульної системи побудови навчального процесу, які міняють пріоритети і, на жаль, не в кращу сторону. Студент зацікавлений не в якості знань, а в кількості балів. Слід акцентувати увагу на проблемі організації самостійної роботи. Хоча кредит включає в себе певну частину матеріалу, який студент повинен опрацювати самостійно, кафедри не виділяється достатньо часу для допомоги студентам в організації самостійного оволодіння дисципліною, а також на консультування та перевірку якості виконання самостійної роботи студента. З власного досвіду можемо сказати, що для удосконалення самостійної роботи студентів є актуальним активне впровадження електронних методів навчання, але разом з тим хочемо зазначити, що використання мультимедійного електронного способу навчання не здатне замінити того, що може і повинен отримати студент на практичних заняттях безпосередньо біля ліжка хворого. В цьому плані ще одним стимулом прояву рівня творчого пізнання є курація хворого та наступне написання історії хвороби, схема якої розроблена колективом кафедри.

При аналізі педагогічного процесу з'ясувалося, що методика проведення занять за умов КМСОНП вимагає певних змін загальноприйнятих правил, наполя-

гаючи на головному пріоритеті – контролі. Система контролю на кафедрі суттєво не змінилась при впровадженні кредитно-модульної системи. Також, як і раніше, на кожному занятті викладач оцінює підготовку кожного студента. Завдання уніфіковані і стандартизовані. Із переліку питань, на які необхідно відповісти студенту при виконанні завдання, виділені основні. Неправильна відповідь на них виключає позитивну оцінку знань студента. У кожному завданні наведена шкала оцінювання, що виключає суб'єктивізм зі сторони викладача. Однак зменшилась можливість демонстрації студентам найбільш складних і проблемних пацієнтів, проведення диференційної діагностики, лікування. Разом з тим, ми бачимо своє завдання також і в тому, щоб не тільки дати майбутнім колегам певний рівень знань, а й виховати глибоку повагу до своєї майбутньої спеціальності. І для цього не потрібно копіювати західні стандарти, а слід враховувати наші нинішні можливості та потреби.

Для підвищення ефективності підготовки студентів до складання ліцензійного іспиту “Крок-2” розроблені банки тестового контролю із офіційних баз тестування попередніх років. Упродовж другої половини практичного заняття студенти 6 курсу під керівництвом викладача опрацьовують ці тести. Кожне тестове завдання аналізується, обговорюється та визначається правильною відповіддю. Така форма підготовки до тестування надає можливість студентам свідомо засвоювати програму предмета, та в майбутньому використовувати у своїй практичній діяльності.

Висновки. Незважаючи на деякі окремі кредитно-модульної системи організації навчального процесу з онкології відповідно до вимог Болонського процесу для студентів вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації, є і позитивний момент, а саме можливість підняти лікаря на якісно новий рівень клінічного мислення, здатного комплексно вирішувати профілактичні, діагностичні, лікувальні і реабілітаційні завдання лікарської практики і бути конкурентоспроможним на міжнародному ринку праці.

Література

1. Андреев В. И. Педагогика высшей школы. Инновационно-прогностический курс : учеб. пос. / В. И. Андреев. – Казань : Центр инновационных технологий, 2008. – 500 с.
2. Болонський процес: проблеми модернізації освіти України у контексті Болонського процесу : матеріали Першої Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 20–21 лютого 2004 р. / за ред. І. І. Тимошенко та ін. – К. : Видавництво Європейського університету, 2004. – 197 с.

3. Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю “Впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВМ(Ф)НЗ України: результати, проблеми та перспективи”, 20–21 травня 2010 р. – Тернопіль, 2010. – 494 с.

Отримано 22.04.14